

XV щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання педіатрії» — Сідельниковські читання

Відповідно до «Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів, науково-практичних конференцій і наукових семінарів, які проводитимуться у 2013 році», що затверджений Міністерством охорони здоров'я України та НАМН України, XV щорічна Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні питання педіатрії» — Сідельниковські читання відбулися 19-20 вересня. Цьогорічні Читання у зв'язку з 85-річчям з дня народження видатного українського вченого, клініциста і педагога — члена-кореспондента АМН СРСР, РАМН, НАН та АМН України, професора Віктора Михайловича Сідельникова були проведені на його Батьківщині, у м. Харкові.

хвороби», професор С.О. Крамарев, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Дитяча гастроентерологія», професор О.Г. Шадрін, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Підліткова терапія», професор Г.В. Бекетова, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Дитяча пульмонологія», професор В.Ф. Лапшин. Їх доповіді віддзеркалювали сучасний стан та визначали шляхи розвитку вітчизняної педіатричної науки і практики, а особливо акцентували увагу слухачів на важливості імунізації та профілактики в педіатрії, необхідності використання в роботі даних до-

У роботі форуму взяли участь понад 600 педіатрів і сімейних лікарів з усіх областей України. Було обговорено пріоритетні завдання педіатричної науки в контексті реформування галузі охорони здоров'я, питання догляду за здоровою дитиною і її вигодовування, проблеми діагностики, лікування та профілактики поширених захворювань дитячого віку.

дитинства, якісного виконання завдань з розбудови галузі, що визначені керівництвом країни.

Значну увагу учасників конференції викликали доповіді науковців, які були присвячені досвіду роботи мережі створених у рамках Національного проекту «Нове життя» перинатальних центрів, застосування сучасних технологій надання медичної допомоги новонародженим і дітям раннього віку, у тому числі із спадковою та інфекційною патологією, що зумовило суттєве зменшення малюкової смертності у країні протягом останніх трьох років.

З великою увагою чисельна аудиторія слухала програмні наукові доповіді академіка НАМН України, професора В.Г. Майданника, члена-кореспондента

казової медицини. Під головуванням головного позаштатного спеціаліста МОЗ України зі спеціальності «Дитяча кардіоревматологія», члена-кореспондента НАМН України, професора О.П. Волосовця було проведено окреме секційне засідання «Актуальні питання дитячої кардіоревматології» зі звітами головних позаштатних дитячих кардіоревматологів департаментів (управлінь) охорони здоров'я.

Загалом було проведено 4 пленарні засідання, 3 наукові симпозіуми, 2 секційні засідання та методичну нараду з викладання педіатрії. Вони охопили 101 усну доповідь та низку стендових повідомлень.

Зокрема, з особливою цікавістю аудиторія приймала доповідь директора Департаменту охорони здоров'я Харківської міської ради Ю.В. Сороколата «Система медико-соціального супроводу дітей, народжених з дуже малою масою тіла», майстер-клас для лікарів професора С.П. Кривопустова «Антибіотикотерапія респіраторних інфекцій у дітей: у фокусі уваги

Конференцію було відкрито привітаннями від МОЗ України, Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, Асоціації педіатрів України, Департаменту охорони здоров'я Харківської міської ради, Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця та Харківського національного медичного університету.

З програмною доповіддю «Пріоритетні завдання педіатричної науки в контексті реформування галузі охорони здоров'я» (автори: О.К. Толстанов, М.С. Осійчук, В.Ф. Москаленко, О.П. Волосовець, А.В. Терещенко) виступив заступник директора Департаменту роботи з персоналом, освіти та науки, начальник відділу освіти та науки МОЗ України, член-кореспондент НАМН України, професор О.П. Волосовець. Було підкреслено значення безперервного професійного розвитку дитячих і сімейних лікарів для вирішення актуальних проблем медицини

НАМН України, професора О.Я. Гречаніної, члена-кореспондента НАМН України, професора О.П. Волосовця, члена-кореспондента НАМН України, професора М.Л. Аряєва.

У роботі Читань узяли активну участь головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Дитяча імунологія», професор Л.І. Чернишова, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України зі спеціальності «Дитячі інфекційні

антибіотикорезистентність та безпека» (Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця), доповіді професорів О.М. Охотнікової, Г.В. Бекетової, Д.Д. Іванова, Т.В. Марушко (Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика), Л.В. Квашніної, О.Г. Шадріна (ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України»), Я.Ф. Кутасевич (ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України»), О.Є. Абатурова, Ю.К. Більбота, В.О. Кондратьєва, С.І. Льченко (ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»), Н.В. Нагорної, Є.І. Юліша, В.М. Бузяка, Т.П. Борисової (Донецький національний медичний університет ім. М. Горького),

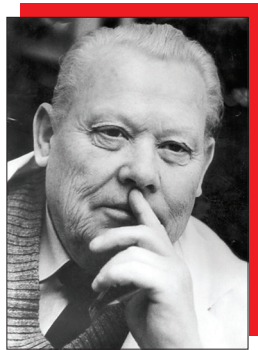
антибіотикорезистентність та безпека» (Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця), доповіді професорів О.М. Охотнікової, Г.В. Бекетової, Д.Д. Іванова, Т.В. Марушко (Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика), Л.В. Квашніної, О.Г. Шадріна (ДУ «Інститут педіатрії, акушерства та гінекології НАМН України»), Я.Ф. Кутасевич (ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України»), О.Є. Абатурова, Ю.К. Більбота, В.О. Кондратьєва, С.І. Льченко (ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»), Н.В. Нагорної, Є.І. Юліша, В.М. Бузяка, Т.П. Борисової (Донецький національний медичний університет ім. М. Горького),

конференція читання

Т.О. Крючко, В.І. Похилько (ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»), В.І. Поповича (ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»), Г.О. Леженко (Запорізький державний медичний університет), О.Є. Третякової (Кримський державний медичний університет ім. С.І. Георгієвського), О.Є. Федорців (ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Георгієвського») та інших.

На секційному засіданні «Впровадження результатів наукових досліджень у практику» було докладно проаналізовано фрагменти дисертаційних досліджень, зокрема робіт під науковим керівництвом професорів Ю.В. Марушка (Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця) та Г.С. Сенаторової (Харківський національний медичний університет). Обговорено численні стендові доповіді науковців.

21 вересня 2013 року відбулася науково-методична нарада з актуальних питань викладання педіатрії у вищих медичних навчальних закладах МОЗ України. Зокрема, під час наради було обговорено сучасні стандарти підготовки лікарів, звіти завідувачів опорних кафедр педіатрії. З доповіддю «Сучасні завдання вищої медичної освіти в Україні» виступив член-кореспондент НАМН України, професор О.П. Волосовець.

Активну участь у роботі наради взяли член-кореспондент НАМН України, професор М.Л. Аряєв, професори В.В. Бережний, Є.В. Прохоров, Ю.В. Марушко та інші.

На Сідельниковські читання покладено велику виховну та освітню функцію для сучасного покоління дитячих і сімейних лікарів. Вони спрямовані на вирішення сучасних проблем медицини дитинства в нашій державі. І в подальшому Читання також будуть щорічними, а вшанування пам'яті Людини, ім'я якої золотими літерами занесено в історію вітчизняної педіатрії, сприятиме покращенню здоров'я дітей.

За матеріалами <http://conference-sidelnikov.org.ua>

Фото Катерина Кириченко

Новости

Пульсоксиметрия – рентабельный и эффективный метод обследования для рутинного скрининга критических врожденных пороков сердца у новорожденных

В 2011 г. критические врожденные пороки сердца (КВПС) были включены в рекомендованную скрининг-панель США для новорожденных. С этого времени на государственном и региональных уровнях были приняты различные изменения на законодательном уровне для улучшения выявления КВПС.

КВПС, как правило, диагностируются пренатально или в период послеродового клинического обследования. Тем не менее у новорожденных за время пребывания в медицинском учреждении не во всех случаях удается выявить симптомы КВПС. Эти дети подвержены риску сердечно-сосудистой недостаточности и внезапной смерти. Согласно данным популяционных исследований в Калифорнии за период 1998-2004 гг. показатель смертности в результате пропущенных КВПС составил 0,9 случая на 100 тыс. живорожденных. По общей оценке, эквивалент показателя для США может составлять 36 случаев смерти у детей в возрасте до 12 мес ежегодно. Предполагается, что этот показатель может быть значительно выше. Ретроспективный анализ, проводившийся среди новорожденных Флориды с 1998 по 2007 год, продемонстрировал, что приблизительно у 23% (n=825 из 3603) новорожденных КВПС не диагностировались вовремя, из них 1,8% умерли до начала лечения.

Результаты недавних исследований в США и Европе свидетельствуют об эффективности пульсоксиметрии для обнаружения КВПС у новорожденных при отсутствии явных симптомов заболевания, однако экономическая целесообразность данного исследования ранее не проводилась.

В исследовании, кроме показателей эффективности диагностики, были проанализированы данные с учетом затрат на проведение метода, дообследование (ЭхоКГ) в случае положительного и ложноположительного результата и другие расходы.

Согласно полученным данным рутинный скрининг новорожденных с помощью пульсоксиметрии сможет дополнительно выявлять около 1189 детей с КВПС при рождении, которые могли бы быть пропущены. Скрининг позволит сохранить 20 жизней ежегодно. Метод может быть экономически эффективным при различных клинических ситуациях. Стоимость обследования на одного новорожденного может составить в среднем 0,50 доллара на одного новорожденного при условии использования многоканальных датчиков. Средняя стоимость для проведения ЭхоКГ составляет в среднем 200 долларов, что является низким по сравнению с расходами медучреждения в случае невыявления патологии. В общем расходы на ЭхоКГ были невысокими из-за небольшого количества детей, направляемых после пульсоксиметрии. Таким образом, включение пульсоксиметрии в рутинный скрининг новорожденных с целью выявления КВПС представляется рентабельным, и на протяжении нескольких последующих лет будут получены уточненные результаты из регионов, где она уже включена в стандарты обследования.

<http://pediatrics.aappublications.org>

Проявления аутизма у детей с синдромами гиперактивности/дефицита внимания

Данные, полученные от близнецов, семейной истории и ряда исследований, демонстрируют, что синдром дефицита внимания/гиперактивности (СДВГ) и расстройства аутистического спектра (РАС) могут распределяться и наследоваться частично. Исследования геномных ассоциаций демонстрируют возможность редких вариантов распределения между расстройствами. Таким образом, некоторые дети с СДВГ могут проявлять отдельные симптомы аутизма в отсутствие этого диагноза. В ряде недавних исследований было выявлено, что симптомы аутизма или аутичные черты проявляются у 20-30% детей с СДВГ, нарушения у них более выражены в сравнении с «типичными проявлениями» СДВГ, особенно в сферах межличностного общения и сочувствия.

В исследовании было проведено изучение распространенности и корреляции аутических черт у подростков с (n=242) и без (n=227) СДВГ, у которых диагноз аутизма был исключен. Оценка включала исследование

психических, психологических, образовательных и когнитивных функций.

Дети с СДВГ имели значительно более высокую распространенность всех сопутствующих психических, эмоциональных, социальных и когнитивных нарушений по сравнению с группой контроля (расстройства поведения, p<0,001, настроения, p<0,001, речи, p<0,001, тревожные расстройства, p<0,001, и др.). При сравнении исследуемых с СДВГ у подростков с СДВГ-РАС распространенность нарушений поведения (p=0,001), расстройств настроения (p<0,001), речи (p=0,01), тревожных расстройств (>2) (p<0,001), а также когнитивных нарушений и социализации была достоверно выше. В то же время по расстройствам в эмоциональной сфере группы не отличались.

Таким образом, в исследовании было показано, что у детей с СДВГ-РАС определяются более выраженные нарушения, что, возможно, будет иметь значение для проведения индивидуализированного лечения, а также лучшей адаптации этих детей в социуме.

<http://pediatrics.aappublications.org>

Фталаты в моче и резистентность к инсулину у подростков

Фталаты – эфиры ортофталевой кислоты. Могут быть низкомолекулярными – НМФ (часто добавляются в продукты для сохранения аромата) и высокой молекулярной массы – ВМФ (применяются для производства виниловых пластмасс, включая упаковочные материалы и внутривенные катетеры). Ди-2-этилгексилфталат (ДЭГФ) представляет особый интерес для исследователей, потому что используется для производства пищевых упаковок, медицинских устройств и игрушек, через которые попадает в организм детей и небезопасен для них. В предыдущих исследованиях у детей и подростков была обнаружена ассоциация между найденными фталатами домашней пыли и их метаболитами в моче, однако ДЭГФ не был обнаружен.

Воздействие фталатов в раннем детском возрасте связано с множеством побочных эффектов, в первую очередь – с эндокринными нарушениями. Однако перекрестный анализ 1999-2002 гг. не выявил значимых связей между метаболитами фталатов и индексом массы тела детей, в другом, более позднем анализе 2003-2008 гг., была обнаружена ассоциация НМФ с детским ожирением, в то же время связь между ВМФ и ДЭГФ и эндокринными нарушениями не была установлена.

Интерес к ДЭГФ связан с тем, что его метаболиты могут активизировать рецепторы PPARγ более избирательно, чем розиглитазон – препарат, применяемый в лечении сахарного диабета 2 типа и увеличивающий чувствительность к инсулину. Учитывая что PPAR играют ключевую роль в метаболизме липидов и углеводов, эти результаты дают биологическое обоснование влияния метаболитов ДЭГФ на резистентность к инсулину.

В исследовании был проведен анализ данных перекрестного исследования 2003-2008 гг. с целью обнаружения связи между фталатами (НМФ, ВМФ, ДЭГФ и их метаболитами) и резистентностью к инсулину у подростков.

Из 5829 детей в возрасте 12-19 лет уровни метаболитов фталатов в моче были измерены у 1832. Из них инсулин и глюкоза натощак были измерены у 766 человек. У шести подростков был диагностирован сахарный диабет, у троих – предиабет.

Описательный анализ показал значительно более высокие уровни НМФ, ВМФ и метаболитов ДЭГФ среди девочек. Уровни содержания метаболитов фталатов были более низкими у детей европеоидной расы и из семей с высоким уровнем доходов. Подростки с более высокой концентрацией котинина в моче также имели более высокие концентрации НМФ, ВМФ и ДЭГФ. Высокие уровни ВМФ и метаболитов ДЭГФ также ассоциировались с высоким потреблением калорийной пищи.

В субанализах подгрупп подростков с самыми высокими уровнями фталатов (0,34, 95% доверительный интервал 0,10-0,61, p=0,004) и ДЭГФ (0,38, 95% ДИ 0,14-0,64, p=0,001) имели более высокий уровень резистентности к инсулину, чем другие. Были найдены и другие ассоциации в подгруппах между содержанием метаболитов фталатов и резистентностью к инсулину.

Основываясь на полученных результатах, ученые предлагают более тщательно изучать влияние фталатов и их метаболитов на организм детей.

<http://pediatrics.aappublications.org>